

Dosarul nr. 2ra-771/20

Prima instanță: Judecătoria Edineț sediul central (jud C. Prisacari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

ÎNCHEIERE

24 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicole Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ion Grib, reprezentant de către avocatul Igor Țurcanu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni împotriva lui Ion Grib cu privire la restituirea despăgubirii de asigurare și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de Ion Grib, casată hotărârea din 22 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul central și emisă a nouă hotărâre

constată:

La 28 noiembrie 2018, CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Grib cu privire la restituirea despăgubirii de asigurare și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 31 mai 2018, între CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA, în calitate de asigurător și Finance Leasing Company SRL, în calitate de asigurat a fost încheiat contractul de asigurare facultativă a mijloacelor de transport auto-casco nr. CSK 2018-001344/1-1, prin care a fost asigurat automobilul de model BMW 525D, anul producerii 2016, n/î XXXXX contra mai multor riscuri, inclusiv și riscul contra prejudiciilor ca rezultat al accidentelor de circulație.

A menționat că la 18 iulie 2018, în jurul orei 13:50, în mun. Edineț, automobilul de model Ford Tranzit cu n/î XXXXX, condus de Ion Grib a tamponat automobilul de model BMW 525D cu n/î XXXXX.

Conform Dispoziției nr. CSK 1599_2018 din 10 septembrie 2018, a fost dispusă recunoașterea evenimentului produs drept caz asigurat, dauna constituind 184 145 de lei, sumă care a fost virată la contul unității de specialitate

SRL „Autospace” care a efectuat lucrările de reparație, fapt confirmat prin ordinul de plată.

La 28 septembrie 2018, CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA a înaintat reclamația nr. 1896/18 către Ion Grib, solicitând acestuia achitarea despăgubirii de asigurare în mod benevol, la care nu a primit niciun răspuns, fapt ce a generat înaintarea cererii de chemare în judecată.

Cu referire la art. 1329 alin. (1) Cod civil, a evidențiat că asiguratorul care a plătit despăgubirea de asigurare preia, în limitele acestei sume, dreptul la creanță pe care asiguratul sau o altă persoană care a încasat despăgubirea de asigurare îl deține în raport cu terțul responsabil de producerea pagubei, dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 1329, 1398 Cod civil, art. 166-167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la Ion Grib în folosul CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA a sumei de 184 145 de lei în calitate de despăgubire de asigurare, precum și a cheltuielilor de judecată suportate în legătură cu intentarea procesului în mărime de 12 500 de lei cu titlu de servicii juridice și 5 524,35 de lei cu titlu de taxă de stat.

Prin hotărârea din 22 martie 2019 a Judecătorei Edineț sediul central, a fost admisă acțiunea.

A fost încasată de la Ion Grib în beneficiul CA „Donaris Vienna Insurance Group” suma de 184 145 de lei în calitate de despăgubire de asigurare, suma de 12 500 de lei pentru cheltuieli de asistență juridică și suma de 5 524,35 de lei cheltuieli privind taxa de stat.

În motivarea hotărârii, prima instanța a reținut că pârâtul urmează să repare paguba produsă, în cazul în care a fost recunoscut vinovat de comiterea accidentului rutier și i-a fost aplicată sancțiunea contravențională.

Prima instanță a stabilit că la momentul producerii accidentului rutier, Ion Grib nu deținea permis de conducere, certificat de revizie tehnică și asigurare de răspundere civilă auto pentru automobilul pe care îl conducea de model Ford Transit, n/î XXXXX.

Totodată, a menționat prima instanță că urmare a recepționării de către pârât la data de 5 octombrie 2018 a cererii prelabile expediate de reclamant, nu a oferit un răspuns explicit și nu și-a manifestat dezacordul cu suma pretinsă de reclamant.

Prin decizia din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Ion Grib, casată integral hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă.

A fost încasată de la Ion Grib în beneficiul CA „Donaris Vienna Insurance Group” suma de 184 145 de lei în calitate de despăgubire de asigurare, suma de 12 500 de lei cheltuielile de asistență juridică și suma de 5 524,35 de lei cheltuielile privind achitarea taxei de stat.

Instanța de apel a calificat drept eronată concluzia primei instanțe precum că acțiunea depusă de către CA „Donaris Vienna Insurance Group” a fost o acțiune în ordine de regres, or, de fapt, acțiunea este cea de încasare a despăgubirilor prin subrogare.

Având în vedere prevederile art. 1329 alin. (1) Cod civil, instanța de apel a reținut că CA „Donaris Vienna Insurance Group” este îndreptățită să solicite de la Ion Grib, persoana recunoscută vinovată în comiterea accidentului rutier în care a fost deteriorat automobilul de model BMW 525D cu n/î XXXXX, despăgubirea de asigurare în mărime de 184 145 de lei, pe care a achitat-o asiguratului, or asiguratorul, în limitele despăgubirii plătite din momentul plății în asigurarea de bunuri, este subrogat de drept fără nicio formalitate în toate drepturile asiguratului sau beneficiarului asigurării contra persoanei responsabile de cauzarea daunei.

La 12 martie 2020, prin intermediul poștei electronice, Ion Grib, reprezentat de către avocatul Igor Țurcanu a declarat recurs împotriva deciziei din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă integral ca neîntemeiată și pentru motivul că a fost înaintată pârâului necorespunzător.

În motivarea recursului a opinat precum că instanța de apel nu a reținut, în modul necesar, materialele din dosar, nu s-a expus asupra tuturor motivelor din apel și nu a dat apreciere tuturor argumentelor.

Conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 5 noiembrie 2019, se atestă faptul că reprezentantul lui a înaintat un demers, prin care a solicitat să fie anexată cererea de apel suplimentară și cu probe suplimentare.

A afirmat că în baza materialelor din dosar și în raport cu decizia contestată, instanța de apel nu a reținut în modul necesar, nu s-a expus asupra tuturor motivelor din apel, nu a dat apreciere unor argumente verosimile, invocate de către el în motivele de fapt și drept suplimentare, formulate de către avocatul Igor Țurcanu, intervenit în proces în instanța de apel, precum și la probele suplimentare.

A considerat decizia instanței de apel nemotivată și neîntemeiată, care nu poate fi păstrată și care a încălcat în mod vădit dreptul lui la un proces echitabil.

A ținut să precizeze că în fața instanței de apel au fost aduse argumente plauzibile despre carențele hotărârii primei instanțe și s-a așteptat să abordeze litigiul și din spectrul propus de el, în spiritul art. 6 CEDO și al principiului contradictorialității.

A argumentat că, contrar art. 239 și 240 CPC, instanța nu a dat o apreciere legală faptului stabilit că dânsul nu deținea permis de conducere, revizia tehnică și asigurare de răspundere civilă auto pentru automobilul de model Ford Tranzit.

Totodată, faptul stabilit de instanță că dânsul, la data producerii accidentului rutier nu deținea polița de asigurare RCA (polița de asigurare obligatorie), obliga instanța să aplice ca drept material art. 20 alin. (5) din Legea nr. 114 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, prin care drepturile persoanei păgubite prin accident de autovehicul în care autorul și/sau autovehiculul au rămas neidentificați sau posesorul autovehiculului nu are încheiată asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se exercită față de Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule.

Cu referire la prevederile art. 20 alin. (5) din legea menționată, a relevat că posesorul autovehiculului care nu are încheiată asigurare obligatorie de răspundere

civilă auto se exercită față de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, care urma să fie atras în procesul civil.

Având în vedere prevederile art. 11 din Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 19/11 din 9 aprilie 2009 cu privire la aprobarea Regulamentului privind Fondul de protecție a victimelor străzii, a declarat că intimatul urma să îndeplinească pretențiile respective față de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, dar nu față de el, iar după achitarea prejudiciilor, doar BNAA era în drept să îndeplinească acțiune de regres față de el.

De asemenea, a menționat că de către instanță nu a fost stabilit și reținut din dosarul contravențional faptul că conform certificatului de înmatriculare 158204286 al automobilului Ford Tranzit, n/î XXXXX, proprietar al autovehiculului este Vladimir Bucur.

A considerat că a fost viciat procesul în prima instanță și încălcat dreptul la un proces corect și echitabil, deoarece prin cererea nr. 634 din 23 ianuarie 2019, reclamantul, în afara termenului prescris de lege și care e de decădere din 18 ianuarie 2019, a solicitat anexarea la materialele cauzei civile polița și contractul de asigurare facultativă, iar instanța, contrar legii, la ședința din 15 februarie 2019 a admis anexarea ilegală a unor probe, pe care intimatul le-a deținut și nu le-a prezentat până la data de 18 ianuarie 2019, fixată de instanța de judecată.

Subsecvent, a menționat că instanța în mod eronat a făcut trimitere la art. 16 alin. (1), (5) din Legea nr. 407 din 21 decembrie 2016 cu privire la asigurări și că aceasta ar fi urmat să aplice prevederile legii de categorie specială și anume, Legea nr. 414 din 22 decembrie 2016 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (art. 20 alin. (5)).

A reiterat că nu poate fi acceptată în principiu, aplicarea în mod arbitrar de către instanța de apel a unei norme generale în detrimentul unei norme speciale, care nemijlocit reglementează raporturile sociale sau subiecți strict determinați, adică cazurile de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

A conchis că a fost încălcată procedura de despăgubiri de asigurare, stabilită de lege, pentru că a avut loc fără implicarea Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule, care nu a fost înștiințat nici despre producerea accidentului rutier, nici despre deschiderea dosarului de daune, nu a fost invitat să participe la procedura de stabilire a daunelor și nu a fost atras în procesul civil în cauză.

A reiterat că dacă instanța a admis apelul, constatând că în speță nu este acțiune în regres, ci una de subrogare, atunci urma să respingă acțiunea pentru temeiurile de drept invocate de intimat, dar nu să se manifeste în favoarea acestuia.

La 27 martie 2020, în adresa CA „Donaris Vienna Insurance Group” și avocatului Mihail Eșanu a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Ion Grib, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 235), fiind recepționată de avocatul Mihail Eșanu la 9 aprilie 2020 și de CA „Donaris Vienna Insurance Group” la 5 mai 2020, ceea ce se atestă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 236-237).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimata să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 10 ianuarie 2020, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 200), fiind recepționată de către reprezentatul recurentului, avocatul Igor Țurcanu la 15 ianuarie 2020 și de către recurent la 16 ianuarie 2020, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 201, 203).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 12 martie 2020 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ion Grib, reprezentant de către avocatul Igor Țurcanu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ion Grib, reprezentant de către avocatul Igor Țurcanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Ion Grib, reprezentant de către avocatul Igor Țurcanu urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ion Grib, reprezentant de către avocatul Igor Țurcanu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Mariana Pitic

Nicole Craiu